

Kæmpe biogasanlæg opføres i Maabjerg

Efter et årelangt tilløb er byggeriet af Maabjerg Bioenergy nu i gang. Anlægget til 375 mio. kr. vil reducere CO₂-udslippet med 50.000 tons om året.

BIOGAS

*Af journalist Flemming Linnebjerg
Rasmussen, Dansk Fjernvarme*

De første skitser til det ambitiøse Maabjerg Bioenergy-projekt blev skabt på tegnebrættet i 2002. Siden har det krævet stædighed, tålmodighed og en vedholdende arbejdsindsats at komme dertil, hvor det symbolske første spadestik kunne tages.

Nu har spaden været i jorden, skåltallerne er veloverståede, og byggeriet er for alvor ved at tage fart.

Med andre ord er opførelsen af det største biogasanlæg, Danmark endnu

har set, i gang på en byggeplads ved Maabjerg, der ligger lidt uden for Holstebro på vej mod Struer. Og det er netop disse to byer, der, sammen med Vinderup, får gavn af den fjernvarme, der vil blive produceret på værket.

Maabjerg Bioenergy opføres og ejes af Vestforsyning Varme A/S (71,4 %) og Struer Forsyning (28,6 %), mens Vinderup Varmeværk har valgt at stå uden for ejerkredsen og blot købe biogas fra anlægget. Hos Struer Forsyning glæder direktør Knud Schousboe sig over, at der endelig er kommet gang i byggeriet.

- Det er et projekt, der er helt i tråd med Danmarks målsætninger på klimaområdet og så er det økonomisk bæredygtigt, hvilket vil sige, at det ikke ser ud til at koste forbrugerne noget ekstra. Samtidig styrker biogasanlægget også regionens erhvervsliv, siger han.

Klar til drift i 2012

Maabjerg Bioenergy skal efter planen sættes i drift i slutningen af 2012. Indtil videre er der ansat en driftschef, som nu har til opgave at opbygge sin organisation, der skal bestå af yderligere syv personer.

Sådan kommer det store Maabjerg Bioenergy til at tage sig ud, når det forventes færdigt i slutningen af 2012. Anlægget koster 375 millioner kroner at opføre, heraf har EU ydet et tilskud på 25 millioner kroner. Illustration: A2 Arkitekterne.

Gyllen leveres af en leverandørfor-
ening, der består af 150 landmænd.
De vil læsse omkring halvdelen af
gyllen af på selve biogasanlægget og
den anden halvdel på to stationer, der
ligger henholdsvis 12 og 16 kilome-
ter væk. Det sparer betragteligt på
transporten. Også fordi bilerne på de
to decentrale stationer ikke bare kan
læsse af, men også blive vasket og få
læsset afgasset gylle på igen.

- Det, at gyllen pumpes fra mod-
tagestationerne ind til selve biogas-
anlægget, er en nyskabelse og en
teknisk udfordring for os. Det er der-
for også den del af projektet, vi har
modtaget et EU-tilskud på 25 millio-
ner kroner til. Det interessante består
i at se, hvor meget pumpekraft det
vil kræve, forklarer Knud Schousboe.

Direktør for Struer Forsyning, Knud Schousboe, glæder sig over, at byggeriet af Maabjerg Bioenergy endelig er kommet i gang efter et årelangt tilløb. Foto: Flemming L. Rasmussen.

Nabo til Måbjergværket

På biogasanlægget skilles fiberfrak-
tionen fra den våde del af gyllen.
Den flydende del kommer tilbage på
markerne, mens fiberfraktionen kan
brændes på Maabjergværket. Der er
en netto-energievinst i fibre, så
der er ikke tale om ren bortskaffelse.

Selve anlægget bygges som nærme-
ste nabo til Måbjergværket, der ejes
af Dong Energy, som har takket nej til
at være medejer af biogasanlægget.
Dong Energys værk fyrer med affald,
biomasse og naturgas. Sidstnævnte
brændsel skal erstattes af biogas, når
anlægget kommer i drift, og dermed
bliver Måbjergværket fri for fossile
brændsler.

Måbjergværket anvender årligt
omkring 3,5 mio. m³ naturgas, men
biogasanlægget forventes at produ-

cere 18,4 mio. m³ biogas. Denne pro-
duktion vil blive fordelt således:

- Vinderup Varmeværk: 7,2 mio. m³
- Holstebro Centralrenseanlæg: 2,0
mio. m³
- Måbjergværket: 3,5 mio. m³
- Maabjerg Bioenergy: 5,7 mio. m³.

Biogasanlægget vil altså selv anvende
en god del af gassen til el-produkti-
on, som sælges på det frie marked.
Overskudsvarmen herfra anvendes
dels til intern procesvarme og dels
til fjernvarmenettene i både Holstebro
og Struer. Vestforsyning i Holstebro
og Struer Forsyning ejer nemlig i fæl-
lesskab det transmissionsnet, der for-
binder de to byer. Overskudsvarmen
fra biogasanlægget kan sendes ud i
dette net.

Stor investering

Ud over overskudsvarmen og gevin-
sten fra salget af el kommer bio-
gas-energien fjernvarmebruger-
ne til gavn ved, at den energi, der
produceres på Dong Energys værk,
Måbjergværket, nu er mere miljø-
venlig. Resten af energien fra bio-
gasanlægget sælges til varmværket i
Vinderup og til et rensningsanlæg i
Holstebro.

Alligevel har der været kritik af, at
det kun er en mindre del af energi-
mængden, der direkte kommer til at
varme i stuerne hos fjernvarmebr-
ugerne i Holstebro og Struer. Det er
trods alt dem, der i sidste ende finan-
cierer den store investering på 350
mio. ud af de 375 mio. kroner, det
koster at bygge anlægget. De sidste
25 millioner kommer fra et EU-tilskud.

MAABJERG BIOENERGY

MAABJERG BIOENERGY

Maabjerg Bioenergy

- Omdanner 500.000 tons gylle/biomasse til energi hvert år
- 18,4 mio. m³ biogas/år produceres
- Energiudnyttelsen svarer til fjernvarmebrugeret i 5.000 husstande og elforbruget i 12.500 husstande
- CO₂-udslippet reduceres med 50.000 tons/år
- Kvælstof og fosfor i vandmiljøet reduceres med henholdsvis 109 og 311 tons/år
- Pris: 375 mio. kr., heraf støtter EU med 25 mio. kr.
- Anlægget vil bidrage til at bevare 300 arbejdspladser inden for fødevarer/landbrug i regionen.

Knud Schousboe anerkender syns-
punktet, men understreger, at der er
tale om et sundt og overskudsgivende
projekt rent økonomisk. Varmeprisen
bliver upåvirket af byggeriet, og
når anlægget er betalt efter 20 år,
vil der være en egenkapital på godt
100 millioner kroner, der vil komme
ejer kredsen, og dermed fjernvarme-
brugerne, til gode. Han oplyser, at
varmeprisen vil svare til 90 procent af
substitutionsprisen, altså prisen for,

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

hvad varmen ellers kunne være produceret til på naturgas.

Et regionalt landbrugsprojekt

Knud Schousboe gør det dog helt klart, at Maabjerg Bioenergy er et projekt, der ikke kun handler om varmforsyning og grøn energi.

- Der er helt afgjort en landbrugs-politisk vinkel på dette projekt. Landbruget er et stort erhverv på vore kanter, og situationen er den, at der er for megen fosfor vest for den jyske højderyg. Der er simpelt hen for mange dyr på for lidt plads. Skal landbruget bevares på det niveau, vi har i dag, skal der gøres noget. Ellers ville landbruget blive skåret ned, presset af de lovgivningsmæssige rammer. Så man kan godt kalde dette projekt for en overlevelsesmekanisme, mener Knud Schousboe.

Holstebro og Struer kommuner, der ejer Vestforsyning og Struer Forsyning, har altså klare erhvervs-politiske interesser i at få etableret et stort biogasanlæg i området. Og selv om anlægget ifølge Knud Schousboe også bliver til fordel for fjernvarme-forbrugerne, ligger en væsentlig del af drivkraften bag anlægget i hensynet til landbrugssektoren.

Urealistisk Grøn Vækst

Knud Schousboe glæder sig over, at der er kommet gang i byggeriet af Maabjerg Bioenergy, og han tror også på, at tilsvarende projekter kan etableres andre steder. Men han mener, at regeringen i sin plan, Grøn Vækst, stiller urealistiske forventninger til, hvor hurtigt biogasanlæggene kan blomstre frem i det danske landskab. I denne plan er det et mål, at 50 procent af husdyrgødningen skal udnyttes til biogas i 2020, i dag anvendes fem procent.

- Jeg oplever et stort modsætningsforhold mellem virkeligheden og de forventninger, der ligger i Grøn Vækst. Det forløb, vi har haft, er selvfølgelig for langt, men Grøn Vækst er fuldkommen urealistisk, vurderer Struer Forsynings direktør.

Han hæfter sig ved, at store biogasprojekter har en lang modningstid.

- Det er ikke den tekniske side af sagen, der er den vanskelige. Det er organiseringen, spørgsmålet om ejerskab, placering, investeringer osv.

Han er heller ikke begejstret for den anlægspulje på 85 mio. kroner, der er etableret som et led i Grøn Vækst

- Eksempelvis må man ikke have påbegyndt byggeriet, når man søger, men man skal have en anlægsgod-

kendelse. Rammerne for anlægspuljen mangler efter min opfattelse også forståelse for den proces, der skal ske ude i virkeligheden.

Landbruget skal på banen

Hvis der for alvor skal gang i byggeriet af biogasanlæg, ser Knud Schousboe gerne, at landbruget tager mere initiativ omkring nye biogasanlæg.

- Dybest set er et biogasanlæg jo et rensningsanlæg til landbrugets affaldsstoffer. Det bør derfor være landbrugets interesser, der driver udviklingen frem og ikke energisektoren, der kan udnytte den energi, der opstår i processen, mener han.

Trods sine betænkeligheder ved de nuværende rammebetingelser er Knud Schousboe forsigtig optimist på biogassens vegne. Maabjerg Bioenergy er efter hans opfattelse et eksempel på, at man kan kæmpe sig igennem de strategiske beslutninger og frem til byggefasen.

- Jeg tror da på, at man også andre steder i landet kan få etableret lignende anlæg og også på kortere tid, end vi har gjort det. Rammebetingelserne er trods alt lavet om, siden dengang vi startede, og der er langt mere fokus på området i dag.

fr@danskfjernvarme.dk

**FUEL OIL, GAS OIL, CO₂, SPOT,
NORD POOL OG BRENT OIL
SYNES DU OGSÅ, AT ENERGI-
MARKEDET ER KOMPLEKST?**

Træk på vores kompetencer og få en
løsning tilpasset netop jeres behov.

www.dongenergy.dk

DONG
energy